Hoe duurzaam is de papierindustrie?

Aurelia Ricciardi

Van de papierproducent tot de einddistributeur, de hele bevoorradingsketen spant zich in om tot een milieubewuste aanpak te komen. De grootste Belgische distributeurs van grafisch papier onderstrepen in hun aanbod de blikvangers die een circulaire economie mogelijk maken en lichten tegelijk hun milieustrategie toe.

Luchtfoto van de papierfabriek van Lessebo Paper in Zweden die minder CO2 uitstoot dan de omliggende bossen absorberen.

De papierproductie vervuilt het milieu en vernietigt de bossen. Begint uw bloed weer te koken wanneer u die uitspraak hoort? Als beslagen specialist in de grafische sector weet u dat zulke uitspraken vooroordelen weerspiegelen die de kop ingedrukt moeten worden. En als men dan nog beweert dat de digitale aanpak het beste alternatief is om de wereld te beschermen, bent u wellicht rijp voor een hartaanval. In werkelijkheid is de papierindustrie een pionier van de duurzame ontwikkeling en toont ze zich bijzonder innovatief op dat vlak. Enerzijds leggen de Europese papierproducenten zich almaar hogere doelstellingen op het vlak van milieu en maatschappij op, anderzijds maken de distributeurs almaar meer ecologisch verantwoorde keuzes – met als basis hun aanbod papieren met het FSC- of PEFC-certificaat. Ook al is papier per definitie een duurzame en hernieuwbare grondstof, toch spannen de Europese papierfabrikanten zich in om vandaag papierkwaliteiten aan te bieden die volledig koolstofneutraal zijn dankzij de reductie en de compensatie van de CO2-uitstoot. Bedrijven uit andere sectoren zijn op hun beurt dan weer op zoek naar milieuvriendelijke dragers voor hun communicatie, of dat nu publicitair drukwerk is of een luxueuze publicatie.

Hieronder geven we een overzicht van de prestaties op milieugebied van de Europese papiersector plus een selectie uit het aanbod van de grootste Belgische distributeurs.

CEPI: prestaties op het vlak van duurzaamheid gaan de goede kant uit

In juli 2021 publiceerde de CEPI (Confederation of European Paper Industries) de cijfers over de papierindustrie in 2020. "De Europese papierindustrie heeft zich aan haar ambitie op het vlak van concurrentiekracht en duurzame ontwikkeling gehouden", stelt de CEPI vast bij het analyseren van de cijfers. Ondanks de pandemie die in heel 2020 de beschikbaarheid en de kwaliteit van te recycleren papier aantastte, is het Europese recyclagepercentage toch met 1,4 procent gestegen tot 73,9 procent. Sinds 1998, het referentiejaar voor de papierrecyclage in Europa, is het recyclageniveau met 40 procent gestegen, ofwel 16 miljoen ton.

De directe CO2-uitstoot van de Europese papierindustrie is in 2020 met 7,1 procent gedaald. Dat is niet alleen aan de daling van de activiteit te danken, maar ook aan de permanente inspanningen van de sector om koolstofneutraal te worden. Als een resultaat daarvan werd de specifieke CO2-uitstoot (per ton product) in 2020 nog met 3,1 procent teruggedrongen. Bovendien was 62,2 procent van het energieverbruik gebaseerd op hernieuwbare energiebronnen: biomassa op basis van hout uit duurzaam beheerde Europese bossen. "We behouden onze leiderspositie wanneer het erop aankomt om op hernieuwbare energie over te schakelen", stelt Jori Ringman, algemeen directeur van de CEPI.

Igepa: sensibilisering en recuperatie

"Papier is een natuurlijk product." Dat is het devies van Igepa. In België en Luxemburg verkoopt Igepa grafisch papier en karton, kantoorpapier en andere papierproducten. Om een einde te maken aan de mythes die over papier rondgaan, heeft Igepa de sensibiliseringscampagne 'Paper is Nature' gelanceerd, samen met zeven partners uit de papierindustrie (Burgo, Lessebo Design, Navigator, Sappi, UPM, VPK Packaging en Iggesund). Sinds enkele jaren is Igepa ook betrokken bij het project van Natuurpunt om in 'Het Ganzeveld' in Aalter bomen te planten. Daarmee wil Natuurpunt de kwaliteit van de bossen in Vlaanderen verbeteren. Het Ganzeveld is een natuurreservaat van 44 ha waarin bossen, dreven, open plekken en heide elkaar afwisselen en waarvoor Igepa een charter opgesteld heeft. Voor iedereen die het charter ondertekent, verbindt de distributeur zich ertoe om een boom te planten: in Aalter werden al 2.500 nieuwe bomen geplant, goed voor een hectare bos. De logistiek maakt op zijn beurt integraal deel uit van de algemene milieuaanpak van Igepa. Als een 'one stop shop' levert de distributeur alle dragers en benodigdheden die de klanten nodig hebben, in één enkele keer. De trajecten worden zo kort mogelijk gehouden en de vrachtwagens worden optimaal benut, zowel op de heen- als de terugweg. Igepa wil ook het vervoer over water een belangrijkere plaats geven, in samenwerking met andere bedrijven uit de industriezone van Aalter. Daarnaast streeft de distributeur ernaar om koolstofneutraal te werken en produceert hij zijn eigen elektriciteit met 2.540 zonnepanelen op het dak. Om het idee van de circulaire economie te promoten en om de papierrecuperatie bij zijn klanten te verbeteren, heeft Igepa het concept 'Ecobuddy' in het leven geroepen. In het kort komt dit erop neer dat Igepa een kartonnen doos levert waarin de bedrijven hun oud papier kunnen bewaren. Dat oud papier wordt dan met het oog op de recyclage door Igepa bij een volgende levering gerecupereerd.

Karin Humbeeck, productmanager papier en duurzaamheidscoördinator bij Igepa, onderstreept dat meer dan 90 procent van het papieraanbod het FSC- of PEFC-certificaat heeft, of nog het Europese Ecolabel. Er is ook een stevig aanbod gerecycleerde papier. "We zijn bij onze leveranciers, die zich al sinds decennia inspannen om duurzame producten aan te bieden, permanent op zoek naar ecologisch verantwoorde producten. Ook de belangstelling vanuit de maatschappij groeit. De overheidsinstellingen, de gezondheidssector en de verenigingen zonder winstbejag zijn pioniers in de vraag naar CO2-neutrale of gerecycleerde producten – kantoorpapier, grafisch papier, verpakkingsmaterialen en dragers voor visuele communicatie. En hoe groter de vraag, hoe groter het aanbod. Igepa wil zijn klanten bij die ecologische keuzes bijstaan", legt Humbeeck uit. Binnen het aanbod CO2-neutraal grafisch papier, schuift Igepa het gamma van Lessebo Paper naar voren, waarvan Igepa de exclusieve distributeur is. Lessebo is een Zweedse papiermaker die zijn CO2-emissies tijdens de productie maximaal vermindert door ze lokaal te neutraliseren. "We neutraliseren de emissies van de papierproductie door in lokale bossen te investeren om door herbebossing de koolstofopslagcapaciteit te verhogen. De bossen absorberen immers meer CO2 dan wij uitstoten (*nvdr: 19 kg CO2 per ton papier in 2020*). Bijgevolg is Lessebo Paper een fabriek die bijdraagt tot de strijd tegen de klimaatverandering", legt de Zweedse papiermaker op zijn website uit. Onlangs nog kreeg Lessebo Paper het certificaat 'Gold Cradle to Cradle' voor zijn gamma witte Lessebo Design papieren (en ook voor Scandia 2000 dat alleen in Zweden op de markt gebracht wordt). Het gaat om hoogwaardige niet-gestreken grafische papieren die vervaardigd zijn met

papierpulp zonder chloor en die zich onderscheiden door hun minimale koolstofafdruk. Het certificaat wordt verkregen nadat de prestaties van het bedrijf op vijf duurzaamheidscriteria op het vlak van milieu en maatschappij onderzocht werden: gezonde materialen, hergebruik, hernieuwbare energie, waterbeheer en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Lessebo Paper verwierf in februari 2021 ook het Europese Ecolabel voor zijn collectie Recycled – een niet-gestreken, gerecycleerd papier met FSC-certificaat.

Fedrigoni: CO_2-uitstoot met 30 procent verminderen

In België worden de hoogwaardige papieren van Fedrigoni exclusief gedistribueerd door de dochteronderneming Fedrigoni Benelux, die in Overijse gevestigd is. Het bedrijf staat bekend om zijn uitstekende producten en biedt een ruim gamma creatiepapier voor uiteenlopende sectoren aan – communicatie, verpakking, uitgeverij en digitale druk. Sinds 2002 al publiceert de Italiaanse papiermaker een milieuverslag. “Onze fabriek heeft het certificaat ‘FSC Mix’ en honderd procent van de pulp die we gebruiken, is FSC-gecertificeerd”, preciseert Fedrigoni dat in juli 2021 zijn nieuwe plannen voor duurzame ontwikkeling heeft voorgesteld. Als belangrijkste doelstelling wil de groep tegen 2030 haar CO2-uitstoot met dertig procent verminderen in vergelijking met 2019 – dat wil zeggen dat de uitstoot van 330 ton CO2 tot 240 ton teruggedrongen wordt. Om dat te bereiken, past Fedrigoni – zoals andere Europese papiermakers – het concept van de warmtekrachtkoppeling toe. Dat procedé bestaat erin om de energie die gewoonlijk in het milieu uitgestoten wordt, te valoriseren door er tegelijk elektriciteit en warmte mee op te wekken. De vestigingen van Fedrigoni maken trouwens ook gebruik van hernieuwbare energie, onder andere van waterkrachtcentrales, terwijl ze hun water- en energieverbruik terugdringen. Fedrigoni verbindt er zich ook nog toe om al zijn industriële afval te recycleren.

Het assortiment van Fedrigoni omvat papierkwaliteiten op basis van gerecycleerde of nieuwe FSC-vezels zonder chloor, maar ook op basis van hennep en katoen. “We gebruiken milieuvriendelijke grondstoffen, waaronder verscheidene jaarplanten die geen impact op het bosbestand hebben”, preciseert Fedrigoni. Katoen bijvoorbeeld wordt onder andere gebruikt in de gamma’s gerecycleerd creatiepapier Freelife Vellum en Merida, Materica en Savile Row. Dat laatste papier voelt als een weefsel aan – het bevat naast twintig procent katoen ook twintig procent textielvezels. Hennep wordt dan weer gebruikt voor de productie van de collectie Freelife Kendo (5%) die voor zowel de uitgeverssector als de verpakking en het handelsdrukwerk bestemd is. Nieuw in het gamma gerecycleerde papieren van Fedrigoni is Old Mill Bianco (40% gerecycleerd), Arcoprint CD (40% gerecycleerd) en Symbol Card Eco (50 en 100% gerecycleerd). Als een honderd procent gerecycleerd, hoogwaardig offsetpapier biedt Fedrigoni nog het extra witte Freelife Cento aan, dat ideaal is voor de uitgeverssector. Volgens Fedri-

Factcheck: papier en milieu

1. “Het papier vernietigt de bossen”

De papierindustrie is niet verantwoordelijk voor de achteruitgang van de tropische wouden. De belangrijkste reden voor de ontbossing van de Amazone bijvoorbeeld is de intensieve veeteelt. In Europa neemt het bosareaal toe. Volgens de FAO (de VN-organisatie voor voeding en landbouw) neemt het bosareaal in Europa elk jaar met gemiddeld 500.000 hectare toe. Bovendien bevoorraadt de Europese papierindustrie zich hoofdzakelijk met de opbrengst van de Europese bossen waarvan een groot aantal het FSC- en PEFC-certificaat heeft.

Het hout dat de papierindustrie verbruikt, is overigens hoofdzakelijk afkomstig van onderhoudswerken (uitdunnen om het bos te onderhouden). Door bossen uit te dunnen, versnelt men hun groei: de mooiste bomen kunnen zich immers voort ontwikkelen, terwijl de zwakste geëlimineerd worden. We wijzen er ook nog op dat de papierindustrie in grote mate bijproducten van de bosbouw en het houtafval van zagerijen gebruikt en valoriseert.

2. “Papier vervaardigen is vervuilend”

Elke menselijke en industriële activiteit heeft altijd een impact op het milieu. De papierindustrie is echter bij uitstek een recyclage-activiteit en een voorbeeld van circulaire economie. Meer dan vijftig procent van de vezels die nodig zijn voor de Europese papierproductie, komt van de recyclage van oud papier. In Europa wordt ongeveer zeventig procent van het papier gerecycleerd. Nieuwe vezels blijven echter nodig om de papiercyclus in stand te houden en de kwaliteit van het vervaardigde papier te garanderen. De voorbije tien jaar heeft de papierindustrie een enorme vooruitgang geboekt om zijn CO2-voetafdruk te verkleinen, meer bepaald door energie uit biomassa te gebruiken. De laatste dertig jaar is de directe uitstoot van CO2 door de Europese papier- en pulpindustrie met veertig procent teruggedrongen en het waterverbruik met 56 procent. De productie van een kilo papier stoot vandaag drie keer minder CO2 uit dan die hoeveelheid die dat papier opslaat. Bovendien wordt geen chloor meer gebruikt om papier te bleken.

3. “Digitale communicatie is ecologischer dan communicatie via papier”

In tegenstelling tot de papierfabrikanten gebruiken de producenten van elektronische toestellen vaak niet-hernieuwbare, zeldzame en moeilijk te ontginnen grondstoffen. Bovendien worden die toestellen dikwijls ook nog eens door niet-hernieuwbare energie aangedreven. Geen enkel ander type van afval neemt zo snel toe als het elektronische afval, met een jaarlijkse groei van drie tot vijf procent. De mate waarin elektronische toestellen (na hun levensduur) opnieuw gevaloriseerd worden, bedraagt 19 procent (tegen 70% voor het papierafval).

Bronnen: Papier.be, CEPI

Sustainability

delivered tomorrow

We weten dat het maken van milieubewuste keuzes belangrijk is.

Door gebruik te maken van papier van gerecycleerde pulp of alternatieve vezels, verminderen we de impact op het klimaat.

Tegelijkertijd willen we niet inleveren op kwaliteit en moet drukwerk dezelfde impact hebben bij de ontvanger.

Arjowiggins Creative Papers biedt 6 hoogwaardige assortimenten waarmee er altijd een papiersoort is voor uw duurzame project. Nu overzichtelijk samengevoegd in een praktische tool.

Meer weten? Just ask Antalis **www.antalis.be**

Paper by

arjowiggins

Distributed by

antalis™ Creative Power

De Italiaanse papierproducent Fedrigoni die bekend staat om zijn hoogwaardige creatiepapieren, neemt in zijn aanbod ook papier op die met gerecycleerde vezels en/of vezels die van jaarplanten afkomstig zijn, vervaardigd worden.

goni speelt papier nog altijd een vooraanstaande rol in de communicatie, maar "krijgt het een elitair en selectief karakter. Reden te meer om het op een doeltreffende en duurzame manier te gebruiken."

Antalis: leider op het vlak van 'groen' papier

"Antalis neemt de verantwoordelijkheid op zich om zijn impact op het milieu continu te verminderen", staat er te lezen op de site van de papierdistributeur. Dit jaar heeft Antalis opnieuw een zilveren medaille van EcoVadis gekregen. Die organisatie beoordeelt de milieuprestaties en de MVO-politiek (MVO: maatschappelijk verantwoord ondernemen) van bedrijven in de hele wereld. Om aan de milieubekommernissen van zijn klanten tegemoet te komen, stelt Antalis het platform Antrak voor dat alle informatie over de maatschappelijke verantwoordelijkheid van zijn leveranciers bundelt. "We gebruiken Antrak ook om het grootste deel van onze koolstofafdruk in het oog te houden en om ons energieverbruik te verminderen door de transporten beter te beheren", zegt Antalis. De distributeur is ook betrokken bij lokale initiatieven voor duurzame ontwikkeling. Voorbeelden: het verzamelen van koffiedrab in samenwerking met de start-up UPZWAM in Almere; de industriële recyclage van oud papier; of nog een intelligenter energieverbruik.

Het aanbod van de distributeur omvat een ruime waaier grafische papiersoorten met goede milieuprestaties en met FSC- en/of PEFC-certificatie. "We selecteren niet alleen producten die in de circulaire economie passen, maar we maken ook actief promotie voor ons gerecycleerd papier om de vraag naar ecologisch verantwoorde producten te stimuleren", aldus Antalis. Met het oog daarop werkt de distributeur al sinds jaren met het systeem Green Star. Dat meet de milieuprestaties van grafisch papier door ze een score van 0 tot 5 sterren toe te kennen. In 2021 werd dat visuele beoordelingssysteem uitgebreid tot de producten voor de visuele communicatie, met inbegrip van kunststof materialen. "Tegen 2030 streven we naar een score van minimum drie sterren voor minstens 75 procent van de producten die we verkopen", preciseert Antalis. Op het vlak van gerecycleerd papier beschikt Antalis over een gamma moderne, 'groene' papierproducten. De distributeur schuift bijvoorbeeld het papiergamma Munken van de Zweedse papiermaker Arctic Paper Munkedals naar voren, dat met de 'Bronze Cradle to Cradle' (C2C) bekroond is. Sinds augustus 2020 is alle papier van de Zweedse producent, waaronder Munken Design dat bij Antalis beschikbaar is, C2C-gecertificeerd. Volgens Arctic Paper gaat het om het eerste volledige papiergamma ter wereld met het 'Cradle to Cradle'-certificaat dat de circulaire economie bevordert. Het hele productieproces in de fabriek van Munkedals werd gecontroleerd en gelabeld door het EPEA (Environmental Protection Encouragement Agency) dat aan de wieg stond van het concept 'Cradle to Cradle' (de circulaire economie met positieve impact). Dit jaar heeft Antalis zijn aanbod uitgebreid met andere gerecycleerde papierkwaliteiten. "We merken dat de papierproducenten ook in dat segment nieuwe kwaliteiten ontwikkelen om aan de vraag van de markt tegemoet te komen", stelt Antalis Benelux. Bij het creatiepapier wijzen we hier onder andere op de ecologische collectie Favini Refit, op basis van textielresten (15%), Conqueror Bamboo en Connoisseur (100% katoen). Daarnaast biedt Antalis ook nog andere alternatieven aan op basis van cellulosevezels, zoals papier op basis van waterplanten van Almere, die worden verzameld wanneer waterlopen gereinigd worden om ze bevaarbaar te houden.

Premium papier op basis van gebruikte vezels

Wibni, een papierdistributeur uit Chaumont-Gistoux (Waals-Brabant), vertegenwoordigt de Engelse papierfabrikanten James Cropper en GF Smith. James Cropper kwam dit jaar in het nieuws wegens een ecologisch verantwoorde innovatie die op de 'Luxury Packaging Awards' bekroond

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedeeld? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw bedrijf!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

VLAAMSE POST

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

De verpakking in gegoten papierpulp is een innovatie van James Cropper.

werd. Het gaat om een verpakking in één materiaal, namelijk Colourform (papierpulp die in een mal een vorm gekregen heeft), dat als etui diende voor de champagne van het Maison Ruinart et Pusterla 1880 en een alternatief vormde voor kunststof etuis. In vergelijking met de vorige kunststof verpakking, is de nieuwe papieren versie negen keer lichter en vermindert ze de koolstofafdruk met 60 procent. Het ontwerp werd tijdens de wedstrijd bekroond omdat het een nieuwe norm stelde op het vlak van verantwoorde luxeverpakkingen. In 2020 had James Cropper ook al Rydal uitgebracht, een nieuwe collectie 100 procent gerecycleerd, wit papier voor luxeverpakkingen. De gerecycleerde vezels zijn afkomstig van gebruikte kartonnen bekertjes. Het recyclageproces daarvoor, dat 'CupCycling' genoemd werd, werd door James Cropper uitgewerkt en maakt het mogelijk om het polyethyleen en de cellulosevezels te scheiden. Het verpakkingsaanbod Rydal omvat ook een gerecycleerde optie met 40 procent gebruikte vezels en een optie met 100 procent nieuwe vezels uit gecertificeerde bossen. De collectie is beschikbaar in drie tinten wit en drie tinten zwart, terwijl ook kleuren en structuren op aanvraag mogelijk zijn.

G.F. Smith werkt mee aan de CupCycling en heeft op basis daarvan Extract ontwikkeld, een collectie kleurrijke grafische papierproducten met vezels die uit wegwerpbekers gerecycleerd werden. "95 procent van het afval van een beker recupereren we en zetten we om tot papiervezels met het FSC-certificaat. Dat betekent dat elk standaardvel Extract van 380 g/m^2 minstens vijf gerecycleerde koffiekopjes bevat. Het overige afval (5%) is kunststof en wordt gebruikt om bij de productie van gerecycleerd papier energie te recupereren", legt G.F. Smith uit. Dit proces levert geen afval op en vermindert de hoeveelheid polyethyleenafval. G.F. Smith, dat ernaar streeft om zijn afvalhoeveelheid te verminderen, heeft onlangs een certificatie met een groen label in het leven geroepen: '*Paper – Conscious – G.F. Smith*'. "Elke keer als u ons label ziet, betekent dit dat ongebruikelijke grondstoffen, zoals gebruikte bekertjes, gerecycleerd werden om het vel papier dat u in handen houdt, te vervaardigen. Hoe meer papier we produceren, hoe meer we proactief op zoek gaan om andere herbruikbare elementen uit de natuur te gebruiken. We breiden dus onze collectie met die certificatie voortdurend uit, zodat we met ons papier de planeet kunnen beschermen, vezel per vezel," postte G.F. Smith deze zomer op de sociale media. ■

Wist u dat?

Zweden, Duitsland en Italië vormen in 2020 de kopgroep wat de productie van papier en karton betreft. De grootste Europese gebruikers van papier dat gerecycleerd kan worden, zijn Duitsland (35,5%), Italië (10,9%), Spanje (10,7%) en Frankrijk (10,3%).

Het nieuwe label dat G.F. Smith in het leven riep, wijst erop dat het papier afkomstig is van reeds gebruikte vezels.